

ברכות שבסעודה חלבית של חג השבועות

שוע"ר סי' קצ

ו' אע"פ שטעימת כוס של ברכה די בכמלא לוגמיו בכוס של ברכת המזון, טוב לשתות רביעית לצאת מידי ספק ברכה אחרונה, שכמלא לוגמיו באדם בינוני הוא רוב רביעית, שהוא יותר מכזית, ומכזית עד רביעית יש מסתפקים אם צריך לברך ברכה אחרונה.

שוע"ר סי' רעא

כד המקדש צריך שיטעום מהכוס כמלא לוגמיו, ולא מלא לוגמיו ממש אלא כל שאילו מסלקו לצד אחד בפיו ויראה מלא לוגמיו, והוא רובו של רביעית באדם בינוני.

שוע"ר סי' תצד

טז נוהגין בכל המקומות לאכול מאכלי חלב ביום א' של שבועות, ומנהג אבותינו תורה היא כי הרבה טעמים נאמרו עליו. ולפי שמצוה לאכול בשר בכל יו"ט כמו שיתבאר בסי' תקכ"ט, לפיכך צריכין להזהר שלא יבואו לידי איסור בשר בחלב ויעשו ככתוב ביורה דעה סי' פ"ח ופ"ט.

סדר ברכת הנהנין פ"א

(יח) ברכת על המחיה אינה פוטרת ברכת בורא נפשות ... ברכת בורא נפשות רבות אינה פוטרת מעין ג' :

(יט) לפיכך כל דבר שנסתפק בברכתו ... אם מסתפק בתבשיל אם ראוי לברך אחריו על המחיה או בורא נפשות רבות, יאכל מיני מזונות ודבר אחר שברכתו בורא נפשות רבות בוודאי, ויברך על המחיה ובורא נפשות רבות ופטר תבשיל זה ממה נפשך :

(כ) ואם מסתפק בפרי אם הוא משבעת המינים יאכל פרי אחר שהוא מז' המינים בודאי ויברך על העץ ועל פרי העץ ויצא גם על פרי זה ממה נפשך ואין צריך לדבר אחר לברך עליו בורא נפשות רבות. אבל אם אין לו פרי אחר, אין לו תקנה על ידי שישתה יין ויברך על הגפן או לאכול תבשיל מחמשת המינים ויברך על המחיה ולכלול על העץ ועל פרי העץ בעל הגפן או בעל המחיה על הספק, לפיכך לא יאכלנו אלא בתוך הסעודה. אבל אם כבר אכל מוטב לכוללו בברכה על הספק :

(כא) היין הואיל והוא ראש לכל המשקין הרי הוא פטר בברכתו כל מיני משקין, בין מברכה ראשונה שהיא שהכל נהיה בדברו ... ובין מברכה אחרונה נפטרו בברכתו על הגפן ... ואם שתה יין פחות משיעור רביעית שאין צריך לברך לאחריו, ומשאר משקין שתה רביעית, יברך לאחריהם בורא נפשות רבות, אף אם הוא בענין שלא בירך לפנייהם שהכל נהיה בדברו.

סדר ברכת הנהנין פ"ב

(ב) אם אוכל פחות מכשש ביצים והוא לא שבע ממנו, מברך בורא מיני מזונות ומעין ג', ואם שבע ממנו יטול ידיו ויברך המוציא וברכת המזון עליו לבדו. והוא שאכל כשיעור ד' ביצים, אבל פחות מכן, אם הוא שבע משיעור זה יברך על כזית לחם אחר תחלה המוציא ואחר כך ברכת המזון.

(ג) ואם אינו שבע ממין לחם זה לבד, אלא שאוכלו עם לפתן המשביע, כגון שמלפתו בבשר או דגים וכיוצא בהם עד ששבע, הרי זה כאילו שבע ממנו לבדו.

סדר ברכת הנהנין פ"ג

(ב) מין דגן הואיל ונקרא מזון הוא חשוב עיקר לעולם שאפילו ... אפילו עיקרו מחמת הדבש או מינים אחרים והדגן אינו אלא להטעימו ולהכשירו, הוא נעשה עיקר ומברך עליו בורא מיני מזונות וברכה אחת מעין ג' ... ויש אומרים שאין לברך לאחריו מעין ג' על תערובות ה' מיני דגן אלא אם כן יש בתערובות כזית דגן בכדי אכילת פרס ויש לחוש לדבריהם לאכול עוד כזית שברכתו האחרונה היא על המחיה בודאי ועוד כזית שברכתו היא בורא נפשות רבות בודאי.

(ג) בד"א שהדגן מועט נחשב עיקר כשנותנין אותו ליתן טעם בתערובות אבל אם אין נותנים אותו אלא כדי לצבוע את התבשיל או כדי לדבקו ולהקפותו (שיהא עב קצת) הרי הוא טפל לתבשיל.

סדר ברכת הנהנין פ"ד סי"ב

מי שמקדש על היין הואיל ואין קידוש אלא במקום סעודה מכלל הסעודה הוא ואין צריך לברך אחריו.

סדר ברכת הנהנין פ"ה

(א) ויש מסתפקים בברכה אחרונה של יין אם מברכים אותה על כזית. וטוב לזהר שלא לשתות אלא פחות מכזית או רביעית. אבל בדיעבד שכבר שתה כזית ואין לו כדי רביעית אין צריך לברך אחריו.